

24 februari 2026

Vorm en vaderland

Design van de natiestaat in Design Museum Den Bosch

Te zien van 18 april t/m 20 september 2026

De tentoonstelling [Vorm en vaderland](#) in Design Museum Den Bosch onderzoekt de relatie tussen design en de natiestaat. Het nationalisme is de succesvolste ideologie van de moderne wereld. Op Koningsdag eten we oranje tompoucen, we snappen wat 'typische Nederlandse directheid' of gezelligheid betekent. En wie zou zich nog een wereld zonder paspoorten, grenzen en burgerschap kunnen voorstellen? Het vaderland is de hoogste autoriteit en mag alles van je vragen: werk, belasting, kinderen en desnoods de heldendood. Onze nationaliteit geldt als volkomen vanzelfsprekend en natuurlijk. Maar dat is ze niet. Deze tentoonstelling stelt die vanzelfsprekendheid ter discussie. Want: wat is een staat, wie heeft het recht om een staat te stichten en welke ontwerpen zijn daarvoor nodig? Hoe wordt iets een nationaal symbool, en wie mag dat bepalen?

Die vragen zijn actueler dan ooit: in het nieuws zien we dagelijks hoe nationalisme op het wereldtoneel brandstof is voor veroveringsoorlogen, maar ook als motor achter democratische bewegingen voor gelijke rechten.

Charles Fréger, *Evzones Greece* (links) en *Grande Escorte Royale, Belgique* (rechts)
uit de serie *EMPIRE*, 2005.

Een designgeschiedenis van het nationalisme

De tentoonstelling [*Vorm en vaderland*](#) neemt de relatie tussen design en de natiestaat voor het eerst onder de loep. Wat is een staat, wie heeft het recht om een staat te stichten en welke ontwerpen zijn daarvoor nodig? Met vlaggen, maquettes, kostuums, foto's en kaarten uit tientallen landen presenteert de tentoonstelling op spectaculaire wijze een vergelijkende designgeschiedenis van de natiestaat – de belangrijkste uitvinding van de moderne tijd.

Anoniem, (afgekeurd) ontwerp voor Europese vlag, Council of Europe, ca. 1951.

De staat als ontwerpproject

De natiestaat is een betrekkelijk recente uitvinding, en design speelt daarin een grote rol. Nationale bankbiljetten en overheidsgebouwen gelden niet voor niets als prestigieuze ontwerp opdrachten. De autoriteit van de staat leunt op ontworpen symbolen en rituelen: de nationale vlag, het volkslied, het staatswapen. Hoe meer landen hun unieke identiteit benadrukken, hoe vaker dezelfde ontwerpen terugkomen. De beeldtaal van het nationalisme wordt wereldwijd begrepen en steeds opnieuw gekopieerd.

Links: Jerzy Hryniewicz, posterontwerp Polish Pavilion voor de Wereldtentoonstelling in New York, 1939. Via Poster House New York.
 Rechts: Poster 'Are You 100% American?', geproduceerd door Stern, 1918. Collectie Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa.

Naties als marketingmachine

Inmiddels zijn staten een soort marketingbedrijven geworden. Met commerciële campagnes, toeristische trekpleisters, en sociale media proberen ze hun eigen stukje van ons collectieve bewustzijn te veroveren. Nationale symbolen maken aanspraak op de eeuwigheid, maar staan toch in elke generatie opnieuw ter discussie.

In deze tentoonstelling ontdek je architectuur, alledaagse objecten en vele andere ontwerpen die nodig zijn om de natiestaat te maken én te bevragen.

Naomi Harris, *Mexican Father and Son*, Brezno, Tsjechië (links) en *Corn Dog Turlip Festival Orange City Iowa* (rechts), uit de serie *EUSA*, 2008-2015.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Je bent van harte welkom voor interviews, previews of een blik achter de schermen bij de opbouw van de tentoonstelling. Neem hiertoe contact op met Pien Kuijpers via onderstaande contactgegevens. De curator, Tomas van den Heuvel is beschikbaar voor interviews en persoptredens.

Aanvullend beeldmateriaal is te vinden via www.designmuseum.nl/pers. Voor meer informatie kan je contact opnemen met Pien Kuijpers, medewerker marketing, communicatie en contextprogrammering van Design Museum Den Bosch via publiciteit@designmuseum.nl of 073 - 627 3693 / 06 - 20 04 40 23

Design Museum Den Bosch kijkt verder, voorbij de ontwerpen. We tonen de invloed van design op ons dagelijks leven en vertellen het verhaal erachter. We belichten de culturele betekenis en de rol van vormgeving in de geschiedenis, nu en in de toekomst.

Marketing & Communicatie
publiciteit@designmuseum.nl
0031 (0) 73 627 35 13

Design Museum Den Bosch
De Mortel 4
5211JD Den Bosch

www.designmuseum.nl
www.designmuseum.nl/pers

Geen berichten meer ontvangen van ons? [Klik hier](#).